

УДК [376 : 378. 046.4] (477)

В.А. Гладуш

ДО ПИТАННЯ ПЕРІОДИЗАЦІЇ РОЗВИТКУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ДЕФЕКТОЛОГІВ В УКРАЇНІ (ДРУГА ПОЛОВИНА ХХ – ПОЧАТОК ХХІ СТ.)

У статті висвітлено принципи і основні підходи до періодизації проблем педагогіки. Обґрунтовано періоди розвитку системи післядипломної педагогічної освіти дефектологів в Україні (друга пол. ХХ – початок ХХІ ст.).

Ключові слова: періодизація, освіта, педагогічна думка, система післядипломної педагогічної освіти, дефектологи.

В статье освещено принципы и основные подходы к периодизации проблем педагогики. Обосновано периоды развития системы последипломного педагогического образования дефектологов в Украине (вторая половина ХХ – начало ХХІ в.)

Ключевые слова: периодизация, образование, педагогическая мысль, система последипломного образования, дефектологи.

Постановка проблеми. Для глибокого розуміння і правильного розв'язання багатьох сучасних проблем перепідготовки, підвищення кваліфікації дефектологічних кадрів великого значення набуває вивчення, теоретичний аналіз і творче використання досвіду, набутого за весь період розвитку нашого суспільства, народної освіти і вищої педагогічної школи зокрема. Історичний підхід дає змогу глибше розуміти закономірності поступу того чи іншого явища, його стану і напрямів подальшого вдосконалення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Процеси становлення й розвитку післядипломної освіти педагогічних кадрів розглядали багато вчених, серед яких С.В. Крисюк, А.І. Кузьмінський, В.В. Олійник, Н.Г. Протасова, Л.Є. Сігаєва та ін. Однак усі ці дослідження стосуються загальних питань професійного навчання. Специфіка розвитку теорії і практики післядипломної освіти дефектологів залишається поза увагою вчених. Тому проблема підвищення фахової кваліфікації та формування системи післядипломної педагогічної освіти дефектологів іще не стала предметом ґрунтовних наукових досліджень.

Мета дослідження полягає у висвітленні періодизації розвитку теорії і практики післядипломної педагогічної освіти дефектологів в Україні.

Виклад основного матеріалу. Хронологічні межі дослідження охоплюють –друга половина ХХ – початок ХХІ ст. Широта рамок зумовлена необхідністю висвітлення розвитку теорії і практики

післядипломної педагогічної освіти дефектологів як системи, сукупність елементів якої перебувають між собою у відношеннях і взаємозв'язках та утворюють певну цілісність і єдність.

Післядипломна педагогічна освіта формувалася упродовж тривалого часу, як уже нами висвітлено під різною термінологією. У другій половині 1930-х рр. в Україні було створено обласні інститути вдосконалення вчителів, Центральний навчально-методичний кабінет спеціальних шкіл, упроваджувалися різні форми підвищення кваліфікації вчителів спеціальних шкіл, але існувала ціла низка проблем, які не уможлилювали системність у роботі: нестабільність у роботі ВНЗ, що надавали базову педагогічну освіту, підготовка дефектологів взагалі носила епізодичний характер; теоретичні розробки проблем спеціальної школи здійснювалися, зокрема у Харківському Інституті дитячої дефективності, але робилося це дуже повільно, без глибокого методологічного обґрунтування, оскільки наукові кола час від часу піддавалися репресіям; досвід практики роботи спеціальної школи вивчався, узагальнювався, але упроваджувався повільно, так як поліграфічна база була дуже слабкою, матеріали розмножувалися переписуванням вручну, інколи на ротопринті і таким чином розповсюджувалися серед педагогічних працівників спеціальних шкіл; забезпечення учнів і учителів підручниками, навчальними і методичними посібниками було примітивним; форми підвищення кваліфікації вчителів були самими простими, без відриву від виробництва, під час проведення яких диференціації як такої серед учителів масових і спеціальних шкіл не дотримувалися, тобто втрачалася роль спеціалізації; низький рівень фінансування цього напряму педагогічної діяльності; новостворені інституції працювали не в повну силу, оскільки штати були мінімальними, матеріально-технічна база мізерною, кадрове забезпечення примітивним.

Аналіз практичної діяльності всіх складових цієї галузі освіти не дає підстав стверджувати, що це була система. Для системи післядипломної педагогічної освіти дефектологів характерний тривалий період становлення. Спочатку виникала потреба, потім відбувалося її осмислення, формувалися цілі і завдання, створювалися інституції, готувалися педагогічні кадри, обґрунтовувався теоретико-методологічний супровід, здійснювалася на практиці апробація форм. Всі ці елементи післядипломної педагогічної освіти дефектологів почали діяти синхронно і в сукупності, тобто як система лише у 1950-х рр.

Розгляд будь-якого явища в історичному просторі передбачає визначення нижньої і верхньої меж дослідження, а якщо вони охоплюють тривалий час, то доцільно визначитися з періодами, пов'язаними з кількісними та якісними змінами в часі та просторі. Підтверджує цю тезу і думка історика педагогіки О.В. Сухомлинської, яка звертає увагу, що питання періодизації постає у науці тоді, коли відкривається і поповнюється дослідницьке поле, тобто розширюється джерельна база, відкривається низка "білих плям", переглядаються і переоцінюються усталені погляди і положення, тобто змінюється науковий дискурс [4, с. 47].

Саме тому нами детально розглянутий і проаналізований процес формування системи післядипломної освіти дефектологів в Україні, зокрема, розвиток теорії і практики цієї галузі педагогіки в означених хронологічних рамках, починаючи з 1950-х рр. по 2012 р.

Визначення періодизації досить складна проблема дослідження, проте вона дає можливість комплексно й багаторівнево розглянути наукове знання про об'єкт дослідження, про суміжні з ним науки. Періодизація теорії і практики післядипломної освіти дефектологів в Україні (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.) повинна розглядатися у взаємозв'язку з розвитком й періодизацією українського суспільства, системи освіти (загальної, спеціальної, педагогічної), національної педагогічної думки. Звичайно, це різні напрями історико-педагогічного дослідження, але саме вони відображають необхідність, своєрідність поетапного розвитку означеного питання.

З метою створення власної конструкції періодизації зазначеної проблеми нами зроблено детальний аналіз існуючих наукових періодизацій, їхньої методологічної бази.

Періодизація історії педагогіки (М.О. Костянтинів, Є.М. Мединський, М.Ф. Шабасєва) – 1955 р., історії педагогічної освіти в СРСР (Ф.Г. Паначихін) – 1975 р. зроблені по узагальнюючому (формаційному) принципу, що дало змогу розглядати питання педагогіки як лінійного процесу її перетворень у складі послідовно змінюваних соціально-економічних формацій, зокрема, у домарксистський та післямарксистський періоди. Учені застосували історіографічний та хронологічний підходи, які дали можливість виявити стан проблем педагогічного характеру в історичному контексті. Ф.Г. Паначихін використав ще й цивілізаційний принцип, що дало можливість розглядати освіту і школу як нелінійний процес у складі самобутніх цивілізацій (російської, української). Даний підхід – яскрава демонстрація радянських традицій, коли проблема періодизації вирішувалася досить легко – всі науки, принаймні гуманітарні, узгоджували, підлаштовуючи свою періодизацію до загально визначеної. Тому в радянський період розвиток педагогічної науки і школи, за невеликим виключенням, повністю збігався з періодизацією історії СРСР та історії КПСР.

Подібними підходами до періодизації були періодизація історії розвитку радянської системи виховання і навчання аномальних дітей О.І. Дьячкова (1967 р.) та історії сурдопедагогіки М.Д. Ярмаченка (1975 р.). Учені-дефектологи прив'язують здобутки та проблеми становлення і розвитку дефектології, порівнюючи їх у дореволюційний та післяреволюційний період. Акцентується увага на перевагах періоду соціалістичного будівництва, тобто авторами додатково застосовується синергетичний підхід, який дав можливість зіставити та показати еволюцію і динаміку реформування означених галузей педагогіки як інтегрованих, складних, суперечливих і хвилеподібних процесів, що здійснюються під впливом багатьох чинників.

Виключенням було дослідження розвитку дефектологічної освіти в СРСР, яке здійснила А.Й. Живіна (1975 р.). Автор застосовує інші критерії щодо визначення етапів. Перший етап (1918–1920 рр.) – упровадження

заходів по реалізації програми боротьби з дитячою дефективністю, яка включала і підготовку вчителів-дефектологів. Відкрито курси у Москві під керівництвом В.П. Кащенко, Петрограді – А.С. Грибоєдова. В Україні почали функціонувати курси при кращих спеціальних школах Києва, Харкова, Запоріжжя. Другий етап (1921–1928 рр.) – організаційне вдосконалення системи підготовки дефектологів. У Москві, Петрограді, Києві здійснюється загальнодефектологічна підготовка студентів. Випускникам надається кваліфікація "дефектолог". Це був період універсальності навчальної підготовки. Третій етап (1929–1938 рр.) – поглиблення диференціації у підготовці дефектологів. Зростання вимог до кваліфікації дефектолога, розвиток теорії і практики виховання і навчання дефективних дітей вимагали більш вузької спеціалізації. Це привело до зміни профілю підготовки дефектологів (сурдопедагогів, тифлопедагогів, олігофренопедагогів). Четвертий етап (1939–1959 рр.) – розширення та поглиблення загальнопедагогічної підготовки студентів. Період зближення дефектологічних факультетів з факультетами, які готували вчителів масових шкіл. Введено подвійний профіль підготовки фахівця: учитель-дефектолог, учитель масової школи. Понизився рівень дефектологічної підготовки. П'ятий етап (1960–1973 рр.) – удосконалення спеціалізації і системи підготовки дефектологів [2, с. 7–14]. Віддамо належне автору, що її підхід до періодизації розвитку дефектологічної освіти в СРСР вперше базувався виключно на діяльністному підході, тобто на змінах якісних показників освіти і був не настільки політично заангажованим, як у інших істориків педагогіки.

Відрізняється підхід до історії становлення і розвитку педагогічної освіти в Україні вченого В.К. Майбороди (1992). У межах обраних для дослідження хронологічних рамок автор виділив умовно три основних періоди (1917–1928; 1928–1960; 1961–1985). Кожний період чітко окреслений і науково обґрунтований. При цьому взято до уваги, по-перше, об'єктивні закономірності соціально-політичного, економічного і культурного розвитку країни, по-друге, особливості поступу школи як важливого соціального інституту, по-третє, специфіку еволюції предмета дослідження. У кожному з трьох періодів виділено менш тривалі етапи, які визначають внутрішні умови країни і є складовими історії розвитку системи вищої школи. Щоб об'єктивно і повно розкрити генезис вищої педагогічної освіти в Україні, автор ставив за мету порушити не весь комплекс питань, пов'язаних з підготовкою педагогічних кадрів, обмеживши своє завдання розглядом лише основних проблем її історії, зокрема, еволюції форм підготовки вчительських кадрів, структури, мережі навчальних закладів, змісту та організації навчального процесу, формування контингенту студентів і підготовки науково-педагогічних кадрів.

Викликає інтерес підхід до періодизації розвитку національної педагогічної думки, запропонований О.В. Сухомлинською (2003 р.). ХХ – початок ХХІ ст. ділиться на такі періоди: (1905–1920) – педагогічна думка і школа в часи визвольних змагань українського народу; (1920–1991) – українська педагогічна думка і школа за часів радянської влади; (з 1991) – розвиток педагогіки і школи в Українській державі. При цьому період

радянських часів включає етапи: перший – (1920–1933) експериментування і новаторства; другий – (1933–1958) українська педагогіка як складова "російсько-радянської" культури; третій – (1958–1985) українська педагогічна думка у змаганнях за демократичний розвиток; четвертий – (1985–1991) становлення сучасного етапу розвитку української педагогічної думки в рамках радянського дискурсу. На думку автора освітній простір знаходиться здебільшого в соціальній сфері, відображає соціальні, політично-правові, економічні й ідеологічні процеси. Саме вони в сукупності з педагогічними процесами задають параметри шкільної політики, функціонування освіти і виступають фундаментом для періодизації розвитку школи. Але треба сприймати це обережно, оскільки педагогічна думка завжди персоніфікована, на ній лежить відбиток особистості автора з його смаками, поглядами, віруваннями, переконаннями [4, с. 65–66].

Важливими з огляду на об'єкт дослідження є сучасні підходи до періодизації розвитку системи підвищення кваліфікації педагогічних кадрів в Україні С.В. Крисюка і А.І. Кузьмінського. Зокрема, С.В. Крисюк визначив такі періоди: 1-й – пошук змісту, організаційних форм і методів підвищення кваліфікації педагогічних кадрів (ще до 1917); 2-й – формування окремих елементів системи підвищення кваліфікації і підготовки педагогічних кадрів за різних форм державної влади в Україні (1917–1920); 3-й – формування і розвитку національної системи підвищення кваліфікації, підготовки педагогічних кадрів (1920–1930); 4-й – створення тотальної авторитарної системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників (від 1931 р. до 1985 р); 5-й – становлення системи безперервного підвищення кваліфікації педагогічних кадрів (1985–1992); 6-й – становлення системи післядипломної освіти педагогічних кадрів в умовах відродження і розбудови національної освіти України (з 1992) [3, с. 9]. Учений, дотримуючись принципів послідовності, системності, об'єктивності і детермінації, вміло поєднав попередні підходи, тобто з одного боку висвітлено важливі кроки в розвитку системи підвищення кваліфікації і показано основний чинник, а саме, політичну систему держави, який визначально впливав на її формування і розвиток.

Подібний підхід до періодизації становлення і розвитку післядипломної освіти вчителів, але з деякими уточненнями та особливостями, реалізовано у дослідженні А.І. Кузьмінського.

У цілому з підходами В.К. Майбороди, С.В. Крисюка, А.І. Кузьмінського до періодизації історико-педагогічних процесів можна погодитися, хоча на наш суб'єктивний погляд, п'ятий період варто було б об'єднати з четвертим, оскільки кардинальних змін у системі підвищення кваліфікації за цей час не відбулося, адже гучна „горбачовська перебудова” окреслила лише орієнтири на зміни, що ж стосується конкретних справ, то на жаль їх було не багато, інерційність системи не дала можливостей їх реалізувати.

Визначальним з огляду на предмет дослідження є сучасний підхід до визначення основоположних етапів становлення і розвитку дефектологічної науки в Україні в радянський період, який розробив В.І. Бондар. Учений спираючись на науковий аналіз важливих історико-

педагогічних подій, заходів державних органів влади щодо створення навчальних і науково-дослідних інституцій, системи підготовки і підвищення кваліфікації дефектологічних кадрів, практичного досвіду спеціальної школи, якісних змін у структурі, змісті, методах навчання і виховання дітей з вадами психофізичного розвитку, методології теоретичних досліджень, конкретного внеску учених у розвиток дефектологічної науки хронологічно виокремлює основні віхи становлення і розвитку дефектології. 1920–1930 рр. характеризувалися створенням державної системи спеціального виховання фізично дефективних дітей, нагальною потребою підготовки спеціальних кадрів; створенням губерньських (Київ, Одеса, Дніпропетровськ) та центрального (Харків) лікувально-педагогічних кабінетів під керівництвом А. Владимирського, М. Тарасевича, І. Левінсона, М. Котельникова; відкриттям за ініціативою І. Соколянського при педагогічній лабораторії дослідної станції управління соцвиху відділу сліпоглухонімих, розробкою принципів роботи з сліпоглухонімими; організацією при кафедрі педології Одеського педагогічного інституту курсів з підготовки і підвищення кваліфікації дефектологів. 1930–1945 рр. характеризувалися відкриттям у Харкові Інституту фізичної дефективності, переведеного у 1946 р. до Києва, де йому надається статус НДІ дефектології МО УРСР. 1946–1961 рр. характеризувалися організаційними змінами: у зв'язку з створенням Інституту дефектології АПН СРСР НДІ дефектології МО УРСР припинив своє функціонування. Науково-дослідна та пошукова робота в Україні проводилася у відділі дефектології НДІ педагогіки УРСР і лабораторії спеціальної психології НДІ психології УРСР, а також на кафедрах КДПІ ім. О.М. Горького і СДПІ. Методологічні і теоретичні основи української дефектології вироблялися під впливом досліджень М.Д. Ярмаченка, І.Г. Єременка, І.С. Моргуліса. Початок 1960-х рр. характеризувався відкриттям РУМК спеціальних шкіл, який відіграв значну роль у пропаганді наукових досліджень, упровадженні теорії корекційної педагогіки у шкільну практику. У 1993 р. постановою Президії АПН України створюється Інститут дефектології АПН України, який розпочав нову сторінку розвитку дефектології в Україні; підготовкою і впровадженню "Положення про спеціальні загальноосвітні школи-інтернати", "Положення про класи і групи інтегрованого навчання дітей з особливими потребами в загальноосвітньому просторі, Державний стандарт освіти дітей з особливими потребами; в практику спеціальної школи активно упроваджувалися інноваційні педагогічні технології; модернізовано наявні і створено спеціальні навчально-виховні заклади нового покоління; поширено інтегроване та інклюзивне навчання, що потребувало поживлення роботи з підвищення кваліфікації педагогічних кадрів [1].

Виходячи з аналізу історіографічних джерел, які стосуються означеної проблеми, враховуючи розвиток системи диференційованої мережі спеціальних шкіл, здобутки теорії і практики педагогічної й дефектологічної наук та базової і післядипломної педагогічної освіти пропонується така періодизація становлення та розвитку теорії і практики післядипломної педагогічної освіти дефектологів в Україні (друга

половина ХХ – початок ХХІ ст.):

Перший період – формування післядипломної освіти дефектологів як системи (1944– кінець 1950-х рр). Характеризується відбудовою і розширенням мережі спеціальних шкіл; упровадженням диференціації спеціальних шкіл; проведенням освітніх реформ (запровадження політехнічного навчання, введення загального обов'язкового спочатку семирічного, потім восьмирічного навчання); активізацією розробок теорії і практики навчання аномальних дітей в зв'язку з виходом Закону "Про зміцнення зв'язку школи з життям"; посиленням ролі НДІ дефектології МО УРСР, НДІ педагогіки УРСР, НДІ психології УРСР, КДПІ ім. О.М. Горького у розвитку теорії і практики навчання і виховання дітей з психофізичними порушеннями. У цьому періоді започатковано підготовку кадрів вищої кваліфікації через аспірантуру. Захистили кандидатські дисертації Е.П. Гроза, І.Г. Єременко, Л.С. Лебедева, Г.М. Мерсіянова, Н.Ф. Засенко, Р.А. Фрідлянд. Це позитивно позначилося на підготовці вчителів різних типів спеціальних шкіл та організації їхньої післядипломної освіти. Заходи, які було вжито з удосконалення діяльності ОІУВ та пошуку нових форм підвищення фахової кваліфікації, стали важливою передумовою для набуття системності в організації післядипломної педагогічної освіти педагогічних працівників спеціальних шкіл.

Другий період – розвиток системи післядипломної освіти дефектологів (початок 1960-х -1990 рр.). Характеризується відкриттям РУМК спеціальних шкіл, що надало післядипломній педагогічній освіті дефектологів системності і ефективності у роботі. До цього організація підвищення кваліфікації дефектологів відбувалася лише на загальнопедагогічному рівні, тобто спеціальна підготовка носила формальний характер через відсутність висококваліфікованих кадрів в ОІУВ. НДІ педагогіки і психології, КДПІ ім. О.М. Горького суттєво посилили фундаментальні і прикладні дослідження теоретичних і практичних проблем спеціальної школи. Сформувалися наукові школи М.Д. Ярмаченка, І.Г. Єременка, Н.М. Стадненко, І.С. Моргуліса. РУМК спеціальних шкіл займався пропагандою наукових досліджень, сприяв упровадженню теорії корекційної педагогіки в шкільну практику шляхом організації і проведення науково-практичних конференцій, педагогічних читань, семінарів-практикумів, які стали дійовою формою апробації теоретичних розробок, реалізації їх у педагогічну практику.

Виходячи із освітніх завдань, які ставилися перед спеціальною школою, організаційних заходів у системі післядипломної освіти та політичних змін в житті республіки означений період умовно можна поділити на три етапи: **перший (початок 1960-х – 1972)** – характеризувався організацією перепідготовки і підвищення кваліфікації дефектологів у зв'язку з забезпеченням виконання Закону "Про зміцнення зв'язку школи з життям", зокрема, переходом шкіл до загальнообов'язкової 8-річної освіти; науковими пошуками в галузі трудового виховання, професійної орієнтації учнів спеціальних шкіл; організаційними змінами у структурі дефектологічного факультету КДПІ ім. О.М. Горького, відкриттям

дефектологічного факультету в СДП; **другий (1973–1984)** – характеризується розширенням контингенту слухачів курсів підвищення кваліфікації дефектологів у зв'язку з переходом усіх типів спеціальних шкіл на навчання за новими навчальними програмами; введенням диференційованого підходу до навчання розумово відсталих дітей; розробкою та впровадженням науково-методичного супроводу диференційованого навчання; проведенням досліджень з проблем корекційно-компенсаторної спрямованості; зміцненням кадрового потенціалу дефектологічного факультету КДП ім. О.М. Горького; **третій (1985–1990)** – характеризується проведенням інноваційних організаційних змін у системі післядипломної освіти вчителів (відкриття в ОІУВ кафедр педагогіки і методик викладання предметних дисциплін), реорганізацією РУМК спеціальних шкіл, розвалом Радянського Союзу.

Третій період – модернізація системи післядипломної освіти дефектологів за часів незалежної України (1991–2012). Характеризується зміцненням системи післядипломної педагогічної освіти дефектологів за рахунок розширення мережі ІУВ в кожній області, містах Києві та Севастополі, реорганізації їхньої організаційної структури, визначення методологічних основ: мети, місії, принципів роботи; всебічною підтримкою з боку системи вищої освіти (13 педагогічних університетів), які надають базову дефектологічну підготовку; посиленням теоретичних досліджень, які здійснюються в Інституті спеціальної педагогіки НАПН України, НПУ ім. М.П. Драгоманова та інших ВНЗ (сформувалися наукові школи В.І. Бондаря, В.М. Синьова, Є.П. Синьової, І.П. Колесника, М.К. Шеремет, Л.І. Фомічової); підвищенням сучасних вимог суспільства до рівня знань і компетенцій учителя-дефектолога; розширенням міжнародних зв'язків, вивченням і впровадженням зарубіжного досвіду; активним упровадженням інноваційних процесів у спеціальних навчально-виховних закладах.

Отже, принципи періодизації, з позицій методології сучасної історико-педагогічної науки, мають певну різнобічність, відображають принципові зрушення у головних напрямках розвитку науки та практики. До них належать: загальна концепція історичного процесу, пов'язана з нею дослідницька проблематика, залучення нових джерел, суттєві зміни в організації наукової праці тощо. Тому періодизація теорії і практики післядипломної педагогічної освіти дефектологів в Україні (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.) тісно пов'язана з періодизацією розвитку теорії спеціальної педагогіки і психології, медицини і інших суміжних наук, освітніх систем (вищої педагогічної освіти, післядипломної освіти вчителів, спеціальної освіти), що є цілком природним.

Список використаних джерел

1. Бондар В. І. Основні етапи становлення та розвитку дефектологічної науки в Україні (до ювілею Інституту дефектології АПН України) / В. І. Бондар // Дефектологія – 1999. – № 1. – С. 2–4.
2. Живина А. И. Основные этапы развития дефектологического образования в СССР: автореф. дисс. на соиск. научн. степени канд. пед. наук: спец.

13. 00.03 „Спеціальна педагогіка” / А. И. Живина. – М.: НИИ дефектологии, 1975. – 23 с.
3. Крисюк С. В. Становлення та розвиток післядипломної освіти педагогічних кадрів в Україні (1917–1941 рр.): монографія / С. В. Крисюк. – К.: Прогрес, 1995. – 174 с.
4. Сухомлинська О. В. Історико-педагогічний процес: нові підходи до загальних проблем / О. В. Сухомлинська. – К.: А.П.Н., 2003. – 66 с.

It is considered the principles and the basic approach to periods of pedagogic's problem in the article. It is grounded the periods of development of theory and practice of postgraduate education in Ukraine (the second half of the XX - beginning of XXI century)

Keywords: periods, education, pedagogical thought, system of postgraduate education, defectologists.

Отримано 9. 11.2012

УДК 376.1 – 056.2/3:376.1

І.В. Гладченко

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО УДОСКОНАЛЕННЯ ЗМІСТУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ОСНОВ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З РОЗУМОВОЮ ВІДСТАЛІСТЮ

В статті актуалізується необхідність спеціальної розробки змісту, форм та методів навчально-корекційної роботи з фізичного виховання та основ здоров'я в спеціальному дошкільному навчальному закладі. Визначені основні завдання Програми "Фізичне виховання та основи здоров'я" для спеціальних дошкільних навчальних закладів.

Ключові слова: фізичне виховання, основи здоров'я, спеціальний дошкільний навчальний заклад, розумово відсталі діти дошкільного віку.

В статье актуализируется необходимость специальной разработки содержания, форм и методов учебно-коррекционной работы по физическому воспитанию и основам здоровья в специальном дошкольном учебном заведении. Определены основные задачи Программы "Физическое воспитание и основы здоровья" для специальных дошкольных учебных заведений.

Ключевые слова: физическое воспитание, основы здоровья, специальное дошкольное учебное заведение, умственно отсталые дети дошкольного возраста.